

Cywilizacja i żywioły. „Wczoraj, dziś, jutro”

Polskie Towarzystwo Geofizyczne (PTGeof.) Oddział Warszawski wraz z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) i Szkołą Główną Służby Pożarniczej (SGSP) zorganizowały w listopadzie 2005 konferencję naukową, która miała na celu przedstawienie wpływu głównych żywiołów: powietrza, wody, ognia i ziemi na rozwój cywilizacji świata zarówno w aspekcie niszczącym, jak i sprzyjającym rozwojowi, oraz wpływu działalności ludzkiej na przebieg niektórych zjawisk geofizycznych. Konferencja odbyła się w siedzibie IMGW w Warszawie. Uczestniczyło w niej 80 przedstawicieli z ośrodków naukowych i dydaktycznych z całego kraju. Wygłoszono 23 referaty oraz przedstawiono 11 posterów. Konferencję wzbogacił pokaz sprzętu ratowniczego i gaśniczego (SGSP).

Obrady prowadzono w czterech blokach problemowych odpowiadających głównym żywiołom. Otwarcia konferencji dokonał prof. Jerzy Jaworski – wiceprezes PTGeof., następnie zebranych powitał prof. Jan Zieliński – dyrektor IMGW, który wskazał główne kierunki działań umożliwiających zmniejszenie skutków klęsk żywiołowych. Zaproponował również wniosek o powołanie Narodowego Programu Klimatycznego. Referat wprowadzający wygłosił prof. Zdzisław Mikulski, który w ujęciu historycznym, poczynając od starożytności, przedstawił wpływ żywiołów na rozwój cywilizacji i wysiłki społeczności zmierzające do ograniczenia skutków sił przyrody.

Jerzy Jaworski

Jan Zieliński

Zdzisław Mikulski

Konferencja w dużej mierze spełniła oczekiwania. Wielu autorów wczuło się dokładnie w intencję zespołu inicjującego (E. Rojan, J. Tsermegas, J. Trepieńska). O zróżnicowanym i przeciwstawnym wpływie topnienia pokrywy śnieżnej na kształtowanie się wezbrań i zasobów wodnych uczestnicy mogli się dowiedzieć z referatu M. Sasim i M. Cerana. J. Żelaziński w swoim referacie krytycznie spojrzął na interpretację statystyczną zagrożeń powodziowych. Przestrzegł przed niewłaściwym stosowaniem narzędzi statystycznych, co może prowadzić do zgubnych wniosków. Referaty S. Kozieła, T. Ernsta i I. Stanisławskiej dotyczyły aktywności Słońca i jego wpływu na kształtowanie różnych zjawisk na kuli ziemskiej oraz skutków tych zjawisk w sferze działalności gospodarczej. Interesujące były również referaty przedstawiające groźne zjawiska i działalność żywiołów w ujęciu historycznym (A. Dobrowolski i in., S. Bijak). Podejście takie wzbogaca współczesną wiedzę o zagrożeniach ze strony sił przyrody i żywiołów, które mogą nas zaskoczyć. Udział Szkoły Głównej Służby Pożarniczej rozszerzył znacznie spektrum badawcze i wskazał kierunki współpracy między instytucjami zainteresowanymi problematyką geofizyczną.

W ostatnich latach rozwija się posterowy sposób prezentowania wyników badań. Sprzyjają temu duże możliwości graficzne informatyki. Podobnie na omawianej konferencji posterowo urozmaiciły jej charakter i dostarczyły wielu ciekawych wyników.

Liczny udział młodych pracowników naukowych pozwala mieć nadzieję na kontynuowanie badań i popularyzowanie wiedzy w tym zakresie. Konferencja była dla nich forum publicznym do przedstawienia osiągniętych wyników.

W podsumowaniu konferencji sformułowano i przyjęto wnioski. Zamknięcia obrad dokonał Prezes PTGeof. docent Alfred Dubicki, wskazując obszary badawcze w zakresie zjawisk geofizycznych i zaproponował konieczność powołania Narodowego Programu Hydrologicznego. Realizacja programów badawczych umożliwiłaby uzyskanie stałych środków, co jest niezbędne w badaniach wieloletnich. Ponadto stworzyłaby warunki współpracy między instytucjami w kraju, a nawet w programach europejskich.

Organizatorzy podjęli prace redakcyjne nad zbiorową publikacją o charakterze monograficznym, która się ukaze w wydawnictwach IMGW. (Jerzy Szkutnicki)

Fot. Elżbieta Klejnowska

